

INTERNASJONAL
KVINNELIGA FOR
FRED OG FRIHET
GRUNNLAGT I
HAAG 1915

fred og frihet

SEPTEMBER 2007

NR:3/67 ÅRGANG

WILPFs 29. Verdenskongress i Bolivia juni 2007

Fred og frihet

Utgiver: Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet, Postboks 8810 Youngstorget, 0028 Oslo
Norsk seksjon av Women's International for Peace and Freedom (WILPF)

Redaktør: Lillian Angelo

Redaksjonskomitè: Tippa Hareide, Sidsel Andersen, Grethe Nilsen, Ursula Gellis

Trykk: Tøyen Trykk AS

Leder

Et nytt verdenskart er oppstått i Latin-Amerika

Av Dagmar Karin Sørbøe

Et nytt verdenskart er oppstått, bestående av øyer av velstand omgitt av produksjonsenheter i Latin-Amerika, India og Kina. Dette skjer samtidig med at andre områder av verden utgjør marginaliserte, hvite flekker på det økonomiske kartet. Dette nye kartet inneholder betydelig politisk sprengstoff og er da også bakgrunnen for den nye radikaleringen av enkelte samfunn i Latin-Amerika. Landene i sør ser mot de nye bevegelsene ledet av Cubas Fidel Castro, Guatemalas Rigoberta Menchu Tum, Venezuelas Hugo Chaves og Bolivias første president Evo Morales. Disse lederne har tent et håp hos millioner av fattige, noe som også inspirerte deltakerne på den 29. WILPF - kongressen i Bolivia i sommer.

Vesten har helt siden den annen verdenskrig vært preget av proteksjonisme. For å verne om eget økonomisk fundament har de langsomt åpnet for frihandel. Dette har gitt vesten en høy grad av stabilitet og økonomisk vekst. Landene i sør har vært preget av politisk ustabilitet og ensidighet, sårbar råvareeksport som ofte har hindret vekst og utvikling. Den neoliberale globaliseringens verktøykasse som betjenes av de rike landene i nord består av liberalisering av kapital, varer og tjenester, privatisering av offentlig eiendom og tjenestoområder. Det siste svekker befolkningens rettigheter i forhold til drikkevann, utdanning, helse etc., da disse offentlige oppgavene nå omgjøres til "varer" der "selgerens" profitt er målet og ikke befolkningens behovsdekning. Dereguleringen går sterkest ut over de økonomisk svake, det samme gjør fleksibiliseringen av arbeids- og sosiale rettigheter. Faren ved denne trenden er at tiltakene utvikler forskjeller, ikke bare mellom befolkningsgrupper, men også mellom stater. Internasjonalt tvinger globaliseringen fram en økende frihandel der tollmurer rives ned, og hvor den høymobile kapitalen i multinasjonale selskaper og vestlige stater kan øke sitt virkeområde. Ved hjelp av WTO, Verdensbanken og det Internasjonale Pengefondet har liberaliseringen påtvunget den fattige delen av verden et økende gjeldsslaveri. Råvareeksport i disse land med priser diktet av vesten, klarer ikke å holde tritt med kostnadene på importerte vestlige industriprodukter. Frihandel bygger på den illusjon at det foreligger like konkurransevilkår. Markedet skal regulere seg selv. Med dette doble sett av spilleregler er et faktum. For mens vestens overproduksjon selges til dumpingpriser i fattige land som utkonkurrerer deres produksjon, beskytter de vestlige samfunn seg med importkontroller og subsidier for å unngå sosial uro i egne land.

Vi bør spørre oss selv om hvorvidt våre bistandsprosjekter har vært feilslått. Har tilnærmingen vært gal? Behandler vi symptomene istedenfor årsakene? Det å gi hjelp til selvhjelp krever mot og ikke minst ærlighet. Med en ukritisk tilnærming til David Ricardo "det komparative fortrinn" og mer liberalistisk økonomisk globalisering er ulandene totalt svekket.

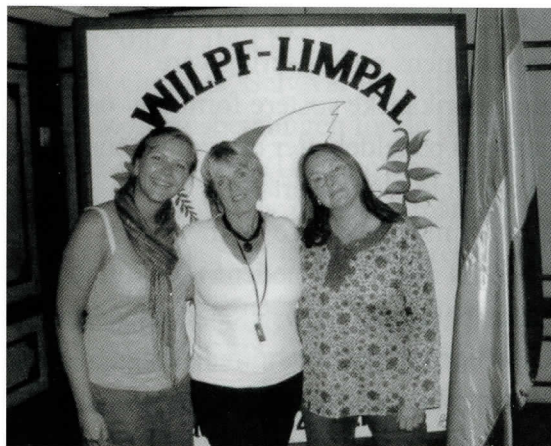
WILPFs 29. verdenskongress

Fokus på Latin Amerikas kamp mot multinasjonale selskaper

Av Dagmar Karin Sørbøe

Vertslandet for årets WILPFs 29. kongress ble avholdt i Santa Cruz i Bolivia. Men en deltakerliste på rundt 130 personer fra 28 nasjoner, var forutsetningene gode for en variert og innholdsrik debatt. Norge var representert ved Elin Christiansen, Liss Schanke og undertegnede. Elin og Liss hadde tilbrakt den foregående uken i Colombia, der de koordinerte og implementerte et av våre kvinneprosjekter.

Programmet startet offisielt lørdag 21. juli med en forelesning av Gertrude Baers for Young WILPF, samt administrerende møter for styrer og komiteer. Agendaen for årets kongress var hovedsakelig viet Latin-Amerikas sosiale, politiske og økonomiske utfordringer. Foreningens president Regina Birchem fremla en meget fyldig rapport, der hun beskrev WILPFs virksomhet med særlig vektlegging av de siste tre årene. Hun uttrykte også bekymring for visse sider av foreningens ledelse, og oppfordret medlemmer i sterkere grad å inkludere kvinner i sør. Hun ønsket å overlate sin posisjon til det fremtidige styret med en visjon, en strategiplan frem mot år 2015, uttrykt i et eget manifest. Kongressens program og innhold er å finne på WILPFs nettsider. En komplett rapport er planlagt utgitt i bokform i løpet av kommende høst, og vil da kunne bestilles.

Fra venstre Elin Christiansen, Liss Schanke og Dagmar Karin Sørbøe

Latin-Amerika og Bolivia utfordringer

Bolivia har i likhet med en rekke land i sør vært preget av et tidligere koloniherrdømme og med denne utbytting av ressurser og undertrykkelse av urbefolkningen. Adam Smith usynlige hånd har holdt Latin-Amerika i et klamt grep de siste århundrene. Statusen som det fattigste landet i Sør-Amerika, gjør det vanskelig å høre suset fra en svunnen storhetstid.

Latin-Amerikas overklasse har lang tradisjon i å samarbeide med USA (School of the Americas) og vesten om tollfri eksport av råvarer. Overklassens sosialdarwinistiske syn og forakt for massene, særlig indianere og svarte har skapt dype klassemessige skiller og grobunn for revolusjonsbevegelser slik vi kjenner det fra Fidel Castros Cuba, Che Guvaras

Bolivia, Rigoberta Menchu Tums
Guatamala og nå også gjennom Hugo
Chavez's revolusjon i Venezuela og
Bolivias første president med indiansk
herkomst, Evo Morales.

Det var denne folkelige oppstand mot neo-
liberalismens globalisering våre
latinamerikanske søstere formidlet oss
gjennom paneldebatter og workshops. Den
permanente globaliserte krig vesten
kjemper mot de fattige land kan kun
imøtegås med trykk nedenfra av forente,
emansipatoriske opposisjonsgrupper mot
sosial nedbygging, marginalisering,
opprustning og krig. Denne økonomiske
krigen gjør en permanent opposisjon
nødvendig i kampen for rettferdighet,
verdighet, innføring av reelt demokrati og
folkernes rett til selvbestemmelse.

Wilpf-gruppen fra Bolivia

Folk i Latin-Amerika kjemper for å bedre
sin levestandard. De sloss mot salg av
verdifulle råvarer fra regionen, hvor
frihandelsavtaler sørger for at det meste av
profitten går ut av landene. Multinasjonale
selskaper som kjøper opp land til dyrking
av biobrensel for vestens biler, samt
drikkevannsreserver (vannkrig i Bolivia),
utgjør en alvorlig trussel mot vanlige folks
liv og helse gjennom økte priser for
livsnødvendige produkter.

Ikke minst ga Liss Schanke deltakerne på
kongressen en flott presentasjon av
hvordan multinasjonale selskapers kamp
for råvarer har ført til at 3,4 millioner
mennesker i Colombia er drevet på flukt av
landets militære styrker i den hensikt å
holde dem på avstand i regioner der råvarer
utvinnes. Motstandskampen mot denne
politikken er delvis finansiert av narkotika,
noe som igjen kan skygge for konfliktens
egentlige innhold, Under kongressen ble
det presisert hvordan globaliseringen sikres
gjennom den absolutte kontroll av media,
trussel om sanksjoner og isolasjon,
militære baser og i sin ytterste konsekvens,
opprustning av rommet (starwar program).

Opprustning av rommet

USAs militære baser og opprustning av
rommet var temaer som særlig opptok
representanter fra Europa. EUs forsvars-
og sikkerhetspolitiske planer ble diskutert
og ikke minst en mulig utplassering av
rakettskjold i Sentral-Europa. Bare i
Tyskland har USA ca 73 baser i fredstid.
En resolusjon som tok for seg Europas økte
opprustning og integrering i NATOs "out
of aera" strategi ble lagt fram. "Project for
the New American Century" ble diskutert,
samt hvordan USAs imperiedannelse har
ført til opprettelsen av 737 amerikanske
baser verden over. Resolusjon mot denne
udemokratiske utvikling ble lagt fram for
kongressen..

Mange av kongressmedlemmene var
opptatt av atomopprustning,
klimatrusselen, utarming av matjordens
betydning for matmangel og tap av
biomangfoldet. Israel-Palestina konflikten
ble behandlet, dog ikke som forventet, da
den Palestinske delegasjonen aldri inntraff,
mens krigene i Afghanistan og Irak var
merkelig nok fraværende.

Det nye styret i WILPF for 2007

En rekke resolusjoner ble godtatt med temaer som bl.a. omhandlet ”comfort women”, dvs. utbytting av kvinner av Japanerne under den andre verdenskrig. Samvittighetskatt, klasebomber, behandling av fanger på Guantanamo basen og andre delvis hemmelige fengsler i en rekke andre land der man tillater tortur, saker som miljøvern, likestilling, mot tortur, UN peacekeeping engasjement på Haiti, mot US-missile forsvarssystemer i Sentral- Europa, mot krigsprofitører, mot brudd på menneskerettigheter spesielt på Vest-Papua, mot Colombias militære angrep på befolkningen, og den israelske behandlingen av det palestinske folk var alle viktige saker som ble tatt opp og diskutert.

En god del tiden på kongressen ble avsatt til behandling av administrativt arbeid, som gjennomgang av rapporter fra forskjellige komiteer, samt valg av nytt styre. Ikke minst var oppmerksomheten rettet mot de to nye co-presidentene, danske Anne-Lise Ebbe og svenske Kjerstin Greback. Selv var jeg aktiv i å få endret medlemsbetalingen for de to største nasjonale gruppene (USA og Sverige) til et noe høyere beløp, for på denne måten å gjøre betalingssystemet noe mer rettferdig.

WILPFs arbeidsprogram fram mot hundreårsjubileet i 2015 ”Manifestet” ble diskutert og det nye styret ble valgt. Under kongressen opplevde vi en kveld på markedsplassen i Santa Cruz med folkedans og musikk. Her kunne det nok vært avsatt mer tid til kontakt med lokalbefolkningen. Arrangementet virket noe lukket, da heller ikke pressen var invitert. Selv avsatte jeg to ekstra døgn i landet i et forsøk på å bli bedre kjent med området rundt Santa Cruz, før jeg startet på en lang og anstrengende hjemreise.

Colombia konflikten – kan ikke dekkes med bare en finger.

Av Elin Christiansen

En internasjonal delegasjon av WILPFs medlemmer ble tatt i mot av vår søsterseksjon i Colombia, LIMPAL og her fikk vi lære mer om den 40 år lange konflikten og om hvordan den påvirker kvinner spesielt. Delegasjonen har fått økonomisk støtte fra det norske utenriksdepartementet, og den samlet til sammen 6 kvinner fra 5 ulike land til en uke med intenst program i Colombia, i forkant av WILPFs 29. verdenskongress i Bolivia denne sommeren.

Gjennom møter med organisasjoner, myndigheter og enkeltkvinner fikk vi økt forståelse for det sammensatte bildet og kompleksiteten bak konflikten. Opptil 3,8 millioner mennesker er internt fordrevne (flyktninger i eget land) i Colombia, det er det høyeste tallet av internt fordrevne på den vestlige halvkule. I tillegg har 450 000 colombianere flyktet ut av landet. Det er bare Sudan som har flere internt fordrevne enn Colombia. Bare i 2006 ble 200 00 mennesker drevet på flukt, melder Flyktninghjelpen i Flyktningregnskapet for 2007.

Bakgrunnen for konflikten

Konflikten startet i 1957 da store deler av befolkningen, i hovedsak de venstreorienterte og fattige på landsbygda, ble utestengt fra den politiske prosessen. Dette førte til dannelsen av venstreradikale geriljagrupper, som FARC, ELN, EPL og M19. Som en motreaksjon ble det etablert paramilitære grupper som ble utstyrt med våpen av staten for å bekjempe gerilja-

Medlemmene i delegasjonen: Fra høyre: Liss Schanke (Norge), Taghrid Tira (Israel), Mary Day Kent (USA), Marta Benevides (El Salvador), Amparo Guerrero (Colombia) og Elin Christiansen (Norge).

gruppene. Utover 1970- tallet økte narkotikatrafikken og en ny bølge av kriminalitet og korrupsjon bidro til å forverre konflikten. De ulike gruppene fortsatte sin aktivitet, hver med sin egen (militære) plan. På 1980 tallet ble det avdekket grove brudd på menneskerettighetene; sivile ble kidnappet og torturert – av både hæren, geriljaen og de paramilitære.

Det er mange årsaker til den 40 år lange konflikten – noe tittelen på denne saken henspeler til. ”Solen kan ikke bare dekkes av en finger” – det er ikke bare en årsak til konflikten i Colombia.

Det er en allmenn oppfatning at det er narkotika som er årsaken til konflikten i Colombia, men dette er slett ikke tilfelle. Myndighetene mener at det er kampen mot narkotika som er konfliktens kjerne. Men sannheten er at narkotika påstanden blir brukt til å dekke over andre, mer underliggende årsaker.

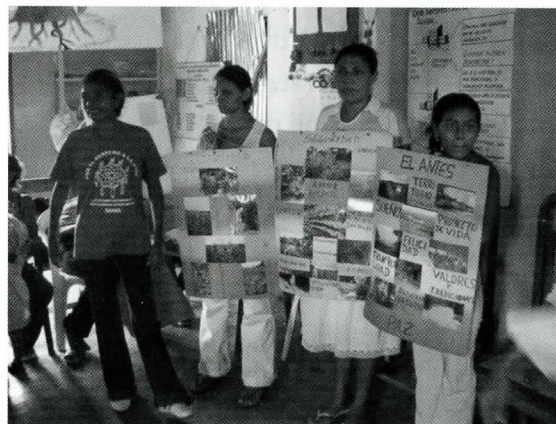
Terrorisme er heller ikke roten til konflikten, selv om myndighetene hevder at det er terroristgrupper som står bak overgrep, kidnappinger og vold mot sivil befolkningen. De hevder at det *ikke er en intern, væpnet konflikt i Colombia*, men derimot væpnede terroristgrupper som står bak volden. Det er kanskje bakgrunnen for at det ikke åpnes for humanitær intervensjon fra det internasjonale samfunnet.

Hovedårsaken til konflikten og det enorme tallet med interne fordrevne er kampen om naturressurser. Colombia er rikt på mange naturressurser, som kull, karbon, gull, nikkel, jern, skog og olje. Kampen om land og tilgang på disse ressursene tvinger befolkningen på flukt fordi bevæpnede styrker tar kontroll over landområder og det blir for utrygt å bli værende. En konsekvens av dette er den enorme forskjellen som oppstår mellom de ulike delene av befolkningen: En liten, rik andel av befolkningen eier og kontrollerer majoriteten av landområdene, mens flertallet av befolkningen lever i fattigdom. 1,5 % av befolkningen eier 75 % av landområdene i Colombia.

På flukt i eget land

De fleste som blir drevet på flukt søker til slumområdene i utkantene av de store byene. Delegasjonen besøkte et slikt område, like ved flyplassen i Cartagena. Der bor de i enkle hus, noen enkle treskur, andre i murhus. De opplever diskriminering og forfølgelse, og lever under svært vanskelige forhold. Uten offisielle dokumentasjons- og identitetspapirer har de internt fordrevne store vanskeligheter med å få støtte fra myndighetene, samt tilgang på helsetjenester, skolegang og arbeid. Jentene som bor i slummen utenfor

turistbyen Cartagena er spesielt utsatt for prostitusjon og seksuelt misbruk.

Presentasjon fra kvinnene som er involvert i LIMAPL Colombia sitt Fokus støttede prosjekt.

Utenfor Cartagena fikk vi møte flere kvinner som hadde flyktet fra hjemme sine. De fortalte om en tøff hverdag med stigmatisering og trusler fra samfunnene de flyttet inn i, om diskriminering og vold – også i nære relasjoner. Å være internt fordrevet betyr at man mister sitt livs prosjekt, fortalte kvinnene. Til tross for at de ble tvunget til å dra fra hjemmene sine og alt de eide, viser de en overlevelsessevne og vilje som er helt unik. De viser en utrolig evne til å gjenopprette håp – og skape et nytt liv på et nytt sted. Mange av dem har fått hjelp fra LIMPAL, som gjennomfører et prosjekt med fokus på å styrke politiske og økonomiske rettigheter for kvinner. De fortalte oss om hvordan de har fått styrket selvtillit og økt kompetanse om sine rettigheter og hvordan de kan kreve dem, i tillegg til at de har blitt trent i ulike håndverksmetoder som gjør at de kan selge forskjellige produkter og på den måten bidra til å forsørge familien.

Hva skjer i Colombia nå?

Løfter om nedsatt straff og straffefrihet har preget demobiliseringsprosessen som har pågått siden 2003. Avvæpningen har imidlertid vært omstridt, ettersom mange av de som har meldt seg, har fått nedsatt straff for overgrepene de har begått. Dette går på bekostning av ofrenes rettigheter. Det ble gjentatt av flere av dem vi møtte, at for at det skal bli varig fred, må sannheten frem, overgrep må bli avdekket, forbrytelser etterforsket og de skyldige må straffes.

Samtidig pågår det samtaler mellom de ulike partene og de colombianske myndighetene på Cuba, som tilrettelegges blant annet av Norge i samarbeid med Sveits og Spania. Her har Norge et ansvar for oppfølging av FNs Sikkerhetsråds-resolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet med egen handlingsplan vedtatt i 2006. Samtaler med representanten på den Norske ambassaden i Colombia viser at det er nødvendig at IKFF minner norske myndigheter på disse forpliktelsene, og sørger for at kvinner inkluderes i disse

samtalene. Den samme oppfordringen ble gitt den sveitsiske seksjonen på kongressen i Bolivia. Det er imidlertid enkelte betingelser som må på plass for å sikre kvinner og det sivile samfunns deltakelse i fredsprosessen: *at deres sikkerhet blir ivarettatt*. Det er ekstremt farlig å drive organisasjons- og fagforeningsarbeid i Colombia. Hver 5. dag blir et fagforeningsmedlem drept, og flere av kvinnene vi møtte hadde selv blitt truet på livet for sitt engasjement og arbeid for kvinners situasjon.

Menneskerettighetene – og kvinners rettigheter må gå fra ord til handling i Colombia, volden må stoppe og alle grupper må inviteres til dialog for å kunne få til en varig fred. Colombia delegasjonen har forpliktet seg til å jobbe videre med Colombia i WILPF sammenheng, og sammen med IKFF Norge kommer de til å jobbe for at Colombia konflikten blir synliggjort på CSW (Commission on Status of Women) til vinteren. Det siste ord er dermed verken skrevet eller iverksatt med tanke på konflikten i Colombia.

Delegasjonens møte med internt fordrevne kvinner

Med ikke-vold som våpen

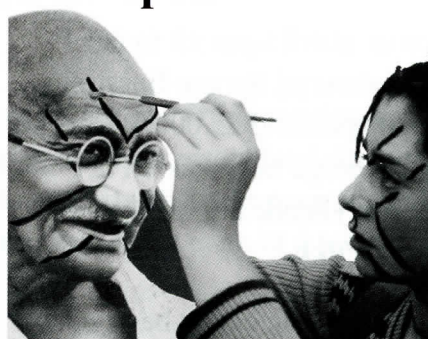

Av Susanne Urban

Folkebevegelser kan forandre verden: Det handler om MOT, SELVTILLIT og SOLIDARITET og kalles ofte for sivil ulydighet. Ulik fordeling av velstand og hundrevis av kriger, folkemord masseødeleggelsesvåpen har skapt enormt mye elendighet og smerte i løpet av de siste 100 år. Daglig har den strukturelle volden ca 100.000 dødsofre på samvittigheten. Gandhis ideer om ikkevold og likeverd har tent millioner av mennesker over hele verden.

Pasifister og miljøvernere bruker Gandhis metoder i sivile ulydighets-aksjoner, antirasister og menneskerettighetsforkjempere bruker ham som inspirasjon. I ukene 15.oktober til 03.november '07 arrangerer Bergensavdelingen i IKFF 3 uker i Gandhis tegn med utstilling om Gandhi og globalisering. Arbeidet har fått støtte fra Utenriksdepartementet og Bergen Fredsforum/ Attac. Med dagens internasjonale virkelighet som bakteppe vil vi hente fram noen av Gandhis ideer og metoder som kan gi inspirasjon til en alternativ globalisering. Vi mobiliserer rundt 3 hovedtema:

- **bærekraftig utvikling** basert på lokal produksjon og rettferdig fordeling. Plakater og løpesedler forteller at "Verden har nok for alles behov men ikke for alles grådighet", "Fattigdom er den verste form for vold", "Fra monopol på salt til monopol på frø", "Legemiddelpatenter og spinning av bomull". Et samarbeid med ulike butikker vil sette fokus på kortreiste

varer, lokal produksjon og rettferdig handel; i tillegg kommer byttemarked, rettferdig handlevogn, ukesmeny for kortreist mat og ulike foredrag.

- **Aktiv ikkevold/ fredsarbeid**, der bannere illustrerer kjente sitater som "Det finnes ingen vei til fred, fred er veien", "Fred må begynne med deg selv", "Ahimsa (ikkevold) er den sterkeste kraften som mennesker kan bruke. Den er sterkere enn det mektigste ødeleggelsesvåpen som menneskeheten har frembrakt". I tillegg blir det gateteater, utstilling av barnekunst og prøvetimer med yoga.

- **Etikk og religion:** "Min trosbekjennelse er ikkevold under alle omstendigheter", "Kjærlighet er den høyeste loven", med veggavis, informasjon og underskriftskampanje om fredsskatt, installasjon om krigsleketøy og orgelkonsert: musikk som konfliktløsning.

I tillegg til disse smakebitene fra utstillingen arrangerer vi stilkonkurranse blant ungdomsskoleelever. Velkommen til å se om vi har fått til filmvisning, interaktiv vegg, utstilling i bokhandlervinduer m.m. - og om samarbeidet med ulike andre organisasjoner som Framtiden i våre hender, Internasjonal Uke, Naturvernforbundet og Bærekraftige Bergen har båret frukter!

Ute blant folk

Hoveddelen av utstillingen vil foregå i publikumsarealene på Bergen Busstasjon hvor det daglig passerer 25.000 mennesker. På Bergen offentlige Bibliotek vil det stilles ut mer utfyllende informasjon om Gandhis liv og etikk.

Det å lage en utstilling er den beste måten å lære mer om noe! Noe av det kjekkeste med dette arbeidet var alle de spennende menneskene fra mange ulike nasjonaliteter som frivillig har sluttet seg til vår arbeidsgruppe, ikke minst våre to profesjonelle designere – arkitekt Susanne Puchberger og grafisk designer Jo-Anne Alvis. Helt spesielt er det å lære hvor integrert og helhetlig Gandhi har sett på alt: fred, etikk, politikk og bærekraftig utvikling er uatskillelig innvevd i hverandre – en veldig uvanlig erfaring for oss som er vokst opp med rasjonell vestlig tankegang som setter ting i ulike båser.

IKFF-Bergen

Hvor viktig er Gandhis tankegang? Har denne myten av et menneske virkelig satt så dype spor etter seg? Det er lett å undervurdere omfanget av ikke-voldelige aksjoner fordi journalister og historikere som regel fokuserer på de mest iøynefallende voldelige elementene. Gandhi hadde mot og fantasi nok til å utvikle en metode for å oppnå politiske og sosiale mål uten bruk av vold. Gang på

gang tvang han sørafrikanske og senere britiske myndigheter i kne ved hjelp av streiker, protestmarsjer og ulydighetsaksjoner. Gandhis hadde klare mål for sine aksjoner, som Saltmarsjen i 1930. I protest mot en saltskatt og engelskmennenes enerett på saltproduksjon startet Gandhi med 78 tilhengere en 385km lang marsj mot havet. Flere og flere sluttet seg til marsjen, ikke minst kvinner. 360 byledere og borgermestre forlot sitt embete. Etter 25 dager, den 6. april 1930 nådde et følge tusenvis av mennesker havet der de tok opp salt fra vannkanten. Det var forbudt. Englands dronning, keiserinne av India eide alt saltet i vannet Det ble utvunnet i India, skipet til England for raffinering for så å bli tilbakeimportert til India, til mangedobbelt pris. Det livsnødvendige saltet ble en byrde for fattigfolket. Synet av inderne som forbrøt seg ved å gjøre noe som alle intuitivt vet ethvert menneskets rett, uansett lover – å gå til stranden, plukke av havsalt, la vanne renne av saltet mellom fingrene og ta det med seg – til tørking og matlagring – og vissheten om at dette var en ulovlig handling, var effektivt teater.. Marsjen fikk pressen med seg og enorm internasjonal oppmerksomhet

Konfronterende ikkevold koster: Gandhi ble arrestert og 100.000 ble fengslet, men etter 17 år frigjorde India seg fra engelsk koloniherrredøme – uten krig. Gandhi huskes som Indias far. Fiender omvendes til slutt til venner. Ikke-voldelige aksjonsformer har som mål å vekke både ikke-voldsgruppen og motstanderen til samarbeid om en felles sak. Ikke-voldsprinsippets utfordring er at det ikke blir noe nag igjen etter konflikten – en forutsetning for varige freds-løsninger.

Gjengangeren

Av Johanne Skog Gripsrud, æresmedlem i IKFF

I 1945 skulle generasjonene som hadde minner og erfaringer fra to verdenskriger – med bare 20 års mellomrom – ta fatt på gjenoppbyggingen av en rasert jord. De representerte en sterkt desillusjonert generasjon som sjølsagt satte et sterkt preg på utviklingen de tok ansvaret for. Var kanskje troen på at menneskene har evne til å leve i fred med hverandre – gått tapt?

Riktignok ble Forente Nasjoner (FN) opprettet, noe som gav håp om en framtid i fred. Men ved siden av FN, anbefalte de folkevalgte politikerne et alliert sterkt våpenrustet militærsystem. Vi fikk en verden delt mellom Øst og Vest. I det nye årtusen er fiendebildet snudd enda en gang. Millioner av flyktninger i vår tid vitner om hva det barbariske militære systemet har kostet dem. Helt fra 2. Verdenskrig slutt har sterke krefter arbeidet målbevisst for også å inkludere kvinnene i det militære system. Det lyktes ikke i første omgang for vårt lands vedkommende. En ny sjanse bød seg da FN i 1975 lanserte Kvinneåret: "Likestilling – utvikling – fred". Kvinnene jublet. Endelig skulle vi bli hørt. Vi skulle frigjøres for all undertrykkelse, utvikle evner, visjoner og krefter. Vi skulle skape en bedre verden, fred med fredelige metoder.

Men hva skjedde? Strategiene for kvinnelig verneplikt klarte å vri likestillingsprinsippet over i sin tenkning. Vi fikk en primitiv debatt – på et primitivt nivå – om likestilling mellom kjønnene i militærsystemet. Uansett om dette systemet har vært menneskehetens svøpe i tusener av år, og uansett om vår tid lever i skyggen av atombomben - som har forandret alt, unntatt vår måte å tenke på! I det nye årtusen har vi også mottatt en appell gjennom FN, fra Nobels fredsprisvinnere, om å gjøre vårt nye årtusen til fredskultur-

ens årtusen. Dessuten et vedtak i Sikkerhetsrådet, kalt resolusjon 1325, om kvinner fred og sikkerhet. Det gir mange løfterike perspektiver om kvinners muligheter for medbestemmelse når det gjelder bl.a. gjenoppbyggingsarbeid i krigsramma land. Men har også Sikkerhetsrådsresolusjonen ei åpen dør for å innlemme kvinnene i militærsystemet? Spørsmålet om kvinnelig verneplikt vil trolig komme opp allerede ved neste stortingsvalg, hører vi i nyhetssendinger i radio. Og i Stavanger Aftenblad, lørdag 7. juli, finner vi en forbeholden lederkommentar om dette spørsmålet. I Fred og Frihet, Internasjonale Kvinneligaens blad nr. 2 -07, gir lederen uttrykk for problematiske sider ved 1325 som angår kvinners deltakelse i militære styrker. Vi har også for lengst fått likestillingsministre i vårt land som oppmuntrer kvinner til å søke "karriere" i det militære. Utrolig! Og utrolig skuffende er denne utviklingen som verneplikt vil innebære, nemlig kvinners rett til å delta i krig og i NATOs out of area strategi. Det vil i så fall være ren hån mot kvinners verd, mot fredsbevegelsen og mot IKFF som helt fra etableringen i 1915 har sagt nei til å militarisere kvinnene! Utfordringen nå er at den rød-grønne regjeringen tar et utvetydelig oppgjør med strategiene om på død og liv vil militarisere kvinnene! Hvis ikke – har vi ikke bruk for noen rød-grønn regjering.

Kvinnelig militær verneplikt - et likestillingsspørsmål?

Debattinnlegg på møte i Likestillings- og diskrimineringsombudet 29. mars 2007.

Av Mari Molmboe Ruge

Skjematisk kan saken om kvinnelig militær verneplikt diskuteres som et likestillingsspørsmål, som et spørsmål om oppbygging og funksjoner av vårt militære forsvar, eller som prinsippsak: tvungen verneplikt eller ikke.

Jeg kommer fra en fredsorganisasjon av og for kvinner, og skal ikke bruke mitt innlegg til å drøfte militær verneplikt, selv om dette er møtets hovedtema. For IKFF er det viktigste å diskutere Forsvaret som institusjon. Vi er skeptiske til den dominerende posisjonen Forsvaret har fått som rekrutteringsbase for ungdom. Forsvaret deltar med informasjons- og rekrutteringsstands på barne- og ungdomsarrangementer som Norway Cup, der selv små unger får leke seg med våpen og krype inn i tankvogner. Er det noen som forteller dem hva våpen egentlig er til for? Er det slik vi bygger en fredskultur for barna våre? Nå blir også alle jenter invitert til militær sesjon når de fyller 17 år og skal bestemme den videre retningen på utdanning og yrkesvalg.

Denne diskusjonen har engasjert IKFF i hvertfall i 60 år. I en artikkel fra 1946 pekte daværende landsleder Marie Lous Mohr at "tusener av kvinner rundt om i verden mener at det er menns og kvinners plikt, ikke bare for deres egen skyld, men i enda høyere grad for barnas, i alle land å motarbeide militariseringen, som uvegerlig vil føre til krig." I 1947 utga Kvinneligaen en egen folder, "Kvinnen og verneplikten" der forslaget om tvungen verneplikt for kvinner beskrives som et angrep på

Kilde: www.mil.no/felles/mangfold_likestilling

kvinnen som "livgivende" og "livsbevarende". I 1980 oppfordret IKFF alle kvinneorganisasjoner om å "sette spørsmålet ved kvinnelig militærtjeneste på sitt møteprogram og få det belyst fra alle sider slik at medlemmene kan få et forsvarlig grunnlag til å ta standpunkt." I 1982 deltok Ingrid Eide på et høringsmøte i det daværende Likestillingsrådet om "forsvar og likestilling". Der problematiserte hun bl.a. de samfunnsmessige virkningene av militariseringen av samfunnet hvis kvinner skal delta på lik linje med menn i Forsvaret.

Mange av våre medlemmer er pasifister, men vi er ikke som organisasjon pasifistisk, altså mot bruk av militærmakt i alle situasjoner. Et av våre styremedlemmer har en yrkeskarriere bak seg i Forsvaret, riktignok i den sivile delen.

IKFF er altså ikke mot det militære forsvaret som institusjon, men har tradisjon for å stille kritiske spørsmål om militære institusjoner fremmer fred, og særlig om de forhindrer krig og vold. I denne

sammenheng spør vi: Blir militærvesenet mer fredsbyggende hvis kvinner deltar der? Vi tror ikke det, hvis ikke selve institusjonen først endres på grunnleggende vis, og vi tror ikke at en økende andel kvinner i seg selv vil føre til slik endring. Vi vil ha et forsvar i ordets bredere betydning, der våpenbruk og militær kultur bare er en av flere deler. Ungdom skal også kunne velge å delta i et forsvar mot miljøproblemer, ikke underlagt militærvesenet, eller i et ikkevoldsforsvar, bl.a. for en okkupasjons situasjon. Flere fredsorganisasjoner har jobbet med denne saken og kan bidra i debatten. Innen slikt bredt forsvarskonsept bør etter min mening all norsk ungdom delta i kortere eller lengre tid, for å tilegne seg kunnskaper og kompetanse til bruk i kriser av ulike slag, hjemme og ute. For meg personlig vil da også vernpliktsbegrepet for kvinner komme i et annet lys, selv om vi ikke kommer forbi at en stor andel av unge kvinner gjør sin samfunnstjeneste gjennom graviditet og barselperiode. Men da vil det ha mer mening å diskutere dette begrepet.

Men det er jo ikke et slikt forsvar vi ser utvikle seg. NATOs out of area-strategi har styrket den militære komponenten i systemet for å møte kravene til innsats i Afghanistan og andre fjerne steder. I Afghanistan brukes soldatene også til sivilt hjelpearbeid. Men dette er ulike oppgaver, noe ikke minst de store humanitære organisasjonene har påpekt.

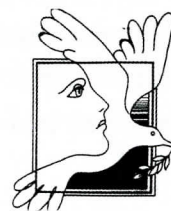
Det norske heimevernet rustes opp med nye og avanserte våpen for å kompensere for stadig mer personell skal tjenestegjøre ute. Vil kvinnelig deltakelse i seg selv modifisere dette – det er vel heller ikke tanken bak den nye rekrutteringsbølgen for flere kvinner.

Kvinneligaen har internasjonalt og nasjonalt vært en pådriver for å få vedtatt og siden gjennomført FN-resolusjon 1325, ”Kvinner, fred og sikkerhet”.

Den har fått mye oppmerksomhet fra våre myndigheter, også fra Forsvarsdepartementet, som har vært i første rekke med å bruke resolusjonens krav om økt kvinnelig deltakelse i fredsbevarende operasjoner til å fremme målet om flere kvinner i det norske Forsvaret Vi må få en helt annen satsing enn nå på sivilt fredsarbeid, som eventuelt jobber side om side med militære fredsbevarere i konfliktområder. Men vi kan ikke overlate hele dette feltet til dem.

Men hvor finnes de andre veiene for norske kvinner som ønsker å utdanne seg til internasjonalt freds- og forsoningsarbeid, uten å gå inn i Forsvaret eller politiet. Hvor er utdanningsopplegget for dem? Hvilke muligheter har de? Hvor er Kunnskapsdepartementet?

Kvinner i det militære forsvaret blir soldater. Uansett all lokkemat om utdanning og lederutvikling i Forsvaret må soldater må være forberedt på å bruke vold for å løse sine oppgaver. Men samfunnet trenger mindre, ikke mer vold. Derfor bør ikke Forsvaret utvides gjennom kvinnelig verneplikt. De kvinnene som vil delta der, får gjøre det på frivillig grunnlag inntil vi får et forsvar med reell valgfrihet mellom voldelige og ikkevoldelige forsvarsformer. Vi trenger ikke ”likestilling for å drepe”. Vi trenger et *fredsloft*.

INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET uttalelse til forsvarsminister Anne Grete Strøm-Erichsen

sendt av Dagmar Karin Sørbøe og Mari
Holmboe den 21.juni 2007

KVINNER OG MILITÆRT FORSVAR

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet IKFF vil protestere mot den systematiske rekrutteringen av flere kvinner til det militære forsvaret. Forsvaret har lenge drevet en målbevisst jakt på kvinner. I 2004 satte Stortinget som mål å få 15 prosent i Forsvaret og 25 prosent ved befalsskolene innen 2008. For å oppnå dette, inviteres nå 17 års unge kvinner til sesjon for å avtjene frivillig førstegangstjeneste. Dersom frivilligheten ikke gir de ønskete resultater, varsler forsvarsministeren at det kan bli innført verneplikt også for kvinner.

Det er vanskelig å forstå hvorfor Forsvaret vil rekruttere flere kvinner nå mens forholdsvis få menn faktisk avtjener verneplikt, pga redusert personellbehov. Det begrunnes med at kvinner og menn må likestilles også i denne sektoren, at kvinner vil bidra til å opprettholde vernepliktens legitimitet, og at de vil føre til et bedre forsvar. IKFF er ikke som organisasjon mot det militære forsvaret, selv om mange av våre medlemmer er pasifister. Men vi stiller oss ofte kritiske til om militære institusjoner faktisk fremmer fred.

IKFF reagerer mot metoder som nå nyttes for å lokke kvinner til det militære - i kinoannonser, aviser og blader. Forsvaret framstilles som mer "trendy" enn før, og det fristes med utdanning, studiepoeng og karriere. Men den militariseringen som faktisk foregår og som er Forsvarets egentlige hensikt, blir nedtonet. IKFF har protestert mot hvordan Forsvaret driver påvirkning blant barn og ungdom bl.a. under Norway Cup. Der får selv små barn lov til å leke med våpen og militære kjøretøyer. Dette er en merkelig måte å bygge en fredskultur på..

I dagens verden er det viktigere å styrke innsatsen for ikke-voldelig løsning av konflikter, fredsbygging, fredsforhandling og gjenoppbygging av samfunn både blant kvinner og menn, enn å utvide grunnlaget for militær virksomhet. I stedet for militærtjeneste bør unge som ønsker å bidra til fredsarbeid internasjonalt, tilbys opplæring og oppdrag på et slikt grunnlag.

Vi etterlyser alternative måter å fremme unge kvinner og menns ønsker om å utdanne seg til nasjonalt og internasjonalt freds- og forsoningsarbeide. Vi savner utdanningsopplegg for dem. Uten å gå inn i Forsvaret eller Politiet har de små mulighet til å bli deltakere. Fredsorganisasjoner og forskningsmiljøer har utforsket flere muligheter som bør få oppmerksomhet.

La alle ungdommer få anledning til å bidra til samfunnsnyttig arbeid i et bredt forsvarskonsept hvor ikke alt som teller er å forsvare seg mot en ytre fiende med våpen. La dem heller få tilegne seg kunnskaper og kompetanse til bruk i kriser av ulike slag både hjemme og ute. IKFF har både internasjonalt og nasjonalt vært en pådriver for å få vedtatt og siden gjennomført FN-resolusjonen 1325 "Kvinner, fred og sikkerhet" hos sine respektive myndigheter. Forsvaret har brukt resolusjonens krav om økt kvinnelig deltakelse i fredsbevarende operasjoner til å fremme målsettingen om flere kvinner inn i det norske forsvar.

Hovedsaken ved FN-resolusjon 1325 for IKFF er at kvinner skal lyttes til både før, gjennom konflikten og etterpå, og at de få være med på å utforme og bygge freden. Dessuten skal resolusjonen brukes til å fremme kvinners og barns rettigheter og beskyttelse under krig, slik at de ikke voldtas, tvinges til å bli barnesoldater, eller mister mulighetene til å livnære seg og sine eller bo i sikkerhet. Vi trenger ikke likestilling for å drepe. Vi trenger et samfunn med mindre vold mot kvinner, barn og menn.

Forsvarsminister Anne Grete Strøm-Erichsen svar til IKFF

KVINNER OG MILITÆRT FORSVAR

Takk for brev av 21. juni 2007 til forsvarsministeren, der Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF) tar opp en rekke forhold i forbindelse med rekruttering av kvinner til Forsvaret. Brevet vitner om et sterkt engasjement både for kvinners rolle i samfunnet og for arbeidet med å skape en fredeligere og bedre verden. Det setter vi stor pris på.

I dag har Forsvaret en kvinneandel på omkring syv prosent blant befal og vervede. Blant dem som avtjener førstegangstjenesten er andelen kvinner omkring fem prosent. Det er for lavt, ikke minst fordi den lave kvinneandelen medfører at Forsvaret ikke i tilstrekkelig grad nyttiggjør seg den kompetansen og de ressursene som kvinner kan tilføre organisasjonen.

Den lave kvinneandelen i Forsvaret er heller ikke i samsvar med regjeringens likestillingspolitikk, slik den er nedfelt i Soria Moria-erklæringen. Regjeringen ser det derfor både som naturlig og nødvendig at andelen kvinner i Forsvaret økes.

I sitt brev påpeker IKFF at det er viktig å styrke innsatsen for fredsbygging, fredsforhandling og gjenoppbygging av samfunn både blant kvinner og menn. Dette krever ofte både sivil og militær innsats. I den forbindelse vil jeg nevne at Forsvarets personell gjør en meget bra innsats ute i internasjonale operasjoner. Denne innsatsen er en del av regjeringens brede og helhetlige innsats for å bidra til å skape en bedre verden for alle.

Som kjent er regjeringen opptatt av å fremme en FN-ledet verdensorden, og arbeider for et kraftig styrket FN. Oppfølgingen av FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325 (2000) om kvinner, fred og sikkerhet er en del av dette arbeidet. I regjeringens handlingsplan for oppfølgingen av sikkerhetsrådsresolusjonen har Norge blant flere ting forpliktet seg til å øke kvinneandelen i internasjonale styrkebidrag, og for å få til det må andelen kvinner blant befall og vervede økes.

For å sikre at Forsvaret får tilgang på godt egnet og motivert personell er det viktig å informere unge mennesker om de mulighetene Forsvaret kan tilby. På grunn av behovet for å øke kvinneandelen er det nødvendig spesielt å styrke informasjonsarbeidet overfor unge kvinner.

I et samfunn basert på likestilling mellom kjønnene må kvinner ha mulighet til å delta på lik linje med menn på alle samfunnets maktarenaer, og Forsvaret skal i den sammenheng ikke være noe unntak, og regjeringen vil fortsette arbeidet med å øke kvinneandelen i Forsvaret.

Med hilsen

Ragnhild Mathisen (e.f.)
politisk rådgiver

**”Verden er altfor farlig å leve i,
ikke på grunn av de menneskene
som begår ugjerningene
men på grunn av dem som
står ved siden av og lar dem
gjøre det”**

Albert Einstein

Ny fremdriftsrapport for oppfølging av Sikkerhetsresolusjon 1325

Av Lillian Angelo

I juni måned kom Utenriksdepartementet med sin første evalueringsrapport av den norske handlingsplan for oppfølging av sikkerhetsresolusjon 1325 (SR 1325) om kvinner fred og sikkerhet. Rapporten har fått benevnelsen fremdriftsrapport noe som inngir til forhåpninger om ny kunnskap og et grunnlag for forpliktende handlinger.

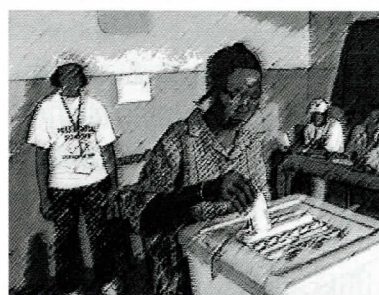
For de av våre lesere som ikke har satt seg inn i resolusjonens innhold kan det kort oppsummeres at formålet med resolusjonen er å inkludere kvinner og kjønnsperspektivet i all planlegging, gjennomføring og evaluering av tiltak i arbeidet med fred, sikkerhet og utvikling. Norge kom med sin første handlingsplan for SR 1325 8. mars 2006. Handlingsplanen skal evalueres årlig i forbindelse med FN-markeringen av SR 1325 i oktober og skal være ferdigstilt 15. september hvert år. Rapporteringen er en del av oppfølgingen av handlingsplanen og et hjelpemiddel for videre gjennomføring av SR 1325.

Rapporten er på 20 sider med tilhørende aktivitetsrapporter fra de ulike departementene og direktorater/organisasjonene som er pålagt å rapportere på den norske handlingsplanen for SR 1325. Den første evalueringsrapporten er en egevaluering og har ikke fått en form av en formell evalueringsprosess.

Hovedkonklusjonene i denne rapporten er at det må skje en ytterligere institusjonalisering i forhold til oppfølging av SR 1325 og Norges handlingsplan. Med dette angis det et helhetlig perspektiv og økt ansvarliggjøring på både saksbehandler- og ledelsesnivå i statsforvaltningen. For å lykkes vil dette kreve et mer forpliktende lederskap med resultatoppfølging med utarbeidelse av indikatorer og metoder.

Rapport
31. mai 2007

Fremdriftsrapport for
Regjeringens handlingsplan for gjennomføring av
FNs Sikkerhetsrådsresolusjon 1325 (2000)
om kvinner, fred og sikkerhet

Kilde: <http://www.regjeringen.no>

Frem til nå påpekes det imidlertid at arbeidet har vært mer preget av enkeltmenneskers innsats og engasjement enn institusjonsbygging. Det fremheves riktignok i aktivitetsrapporten fra Forsvarsdepartementet at avdelingene i Forsvaret er pålagt å følge opp de konkrete tiltakene i handlingsplanen. SR 1325 er blitt systematisk inkludert i styringsdialogen og styringssystemene i Forsvarets militære organisasjon. Både Forsvarsdepartementet og Justisdepartementet har fokusert på personalrekruttering og kjønnsbalanse i sin oppfølging av handlingsplanen, noe den pågående offentlige debatten om kvinnelig militær verneplikt også vitner om. Dette debatteres også med flere innlegg i dette nummer. Vi vil påpeke at suksess for implementering av SR 1325 ikke kan måles i antall kvinnelig hoder i Forsvaret, Justissektoren

og/eller i internasjonale operasjoner selv om dette er nedfelt i resolusjonen.

Suksess må måle om innsatsen faktisk bidrar til å bedre livsvilkårene for kvinner i krig og konflikt. Målbarhet på dette området problematiseres og etterspørres også i rapporten. Det sies i rapporten at det er et stort behov for kunnskap om hvordan handlingsplanen kan operasjonaliseres gjennom planlegging, gjennomføring og evaluering i et kjønnsperspektiv. Den første handlingsplanen har vært lite klar og forpliktende på dette området. Dette må selvsagt også få konsekvenser på resultat-siden og vanskeliggjør offentlighetens mulighet til å få innsikt i eller ta stilling til det arbeidet som skjer på landnivå i konfliktområder. Det savnes grundige kjønns og konflikt analyser i de land Norge er involvert i gjennom internasjonale operasjoner og innsikt i hvordan Norge konkret ønsker å jobbe for å bedre kvinner stilling og situasjon i det enkelte land.

Det fremheves at handlingsplanen har gitt et høyere bevissthetsnivå om handlingsplanens eksistens og den politiske prioriteringen om tematikken kvinner, fred og sikkerhet. Likedan meldes det om økt interesse og bevissthet om resolusjonens muligheter på nye arenaer. Det sies videre at en vellykket gjennomføring av regjeringens handlingsplan hviler på innsatsen og samarbeidet på tvers av departementer/etater, forskningsmiljøer og frivillige organisasjoner. Et samarbeidsorgan skulle opprettes bl.a. for å ivareta dette samarbeidet i henhold til handlingsplanen og møtes to ganger i året. Dette har kun blitt fulgt opp gjennom ett møte, i juni 2006. Rapporten sier ikke noe om utkommet av dette møtet eller hvordan det videre samarbeidet skal følges opp eller

styrkes. De frivillige organisasjoner har blitt pålagt å rapportere på SR 1325 gjennom prosjektstøtte fra staten gjennom bl.a. Norad eller Fokus. Fra NGOene etterlyses det verktøy for hvordan man skal jobbe med kjønnsperspektivet – og ressurser for å utvikle metoder og verktøy.

Det savnes i rapporten en vektlegging og større forståelse for det viktige arbeidet som drives frem av solidaritets- og fredsorganisasjoner. Organisasjoner som WILPF/IKFF har vært viktig for SR 1325 internasjonalt og nasjonalt, for dens iverksettelse og oppfølging, og som har en arbeidsform som vektlegger lobby, aktivitets- og informasjonsarbeid. Dette krever bl.a. tilstedeværelse på internasjonale arenaer. Betydningen av og økonomisk støtte til slikt arbeid og organisasjoner har fått liten prioritet.

Det fremheves i rapporten at Norge er en spydspiss i arbeidet med kvinner, fred og sikkerhet og at vi blir lagt merke til internasjonalt. Så langt gir den første rapporten ikke særlig ny innsikt i arbeidet med SR 1325. Fortsatt strever vi med manglende lederskap og ansvarliggjøring, hvor det er enkeltstående personer som driver frem arbeidet. Dette har preget arbeidet lenge og kom også veldig klart frem på FNs sikkerhetsråds oppfølgingsmøte i oktober 2006. Rapporten bærer lite preg av nye forpliktende føringer og hvordan resolusjonen bedre kan operasjonaliseres i land med krig og konflikt. Ambassadenes ansvar og oppfølging savnes. Rapporten gir mye innsikt i gode intensjoner og aktiviteter / tiltak som er gjennomført eller er i ferd med å gjennomføres. Det savnes kildehenvisninger som kunne styrket rapporten med bedre tilgang/innsyn i det pågående forsknings- og utviklingsarbeidet.

KULTUR PÅ TVERS AV LANDEGRENSER

Et samarbeidsprosjekt med kvinner ved Dale Asylmottak.

Av Gro Eriksen

November 06 tok Sandnes-avdelingen av IKFF et initiativ for å komme i kontakt med kvinner med innvandrerbakgrunn som også var samfunnsengasjerte og på sikt kunne tenke seg å bli medlemmer. Av de som møtte, var foruten Zoia Grannes (tidligere Bergen IKFF) 3 kvinner fra Dale Asylmottak. To av dem representerte ei kvinnegruppe ved mottaket, Horiaz fra Iran og Angela fra Nepal.

Allerede første kvelden bestemte vi oss for å satse på å få i stand en kulturkveld til våren. Men i tillegg til denne har vi hatt et åpent møte med asylsøkere og flyktninger som tema. En av kvinnene fra Dale fortalte litt fra sitt hverdagsliv som flyktning, og flyktningguiden i Røde Kors orienterte om sitt arbeid.

I mars ble så avdelingen invitert til mottaket og vist rundt av Horiaz og Angela. De bruker mye tid på å lage et triveligere miljø for beboerne der, særlig for kvinnene. 47 medlemmer har den kvinnegruppa vi samarbeider med! Avdelingen vår skrev et leserbrev til lokalavisa etterpå for å gi disse kvinnene ros for sitt initiativ og for å oppmuntre byens borgere til å bli kjent med sine nye naboer.

Kulturkvelden la vi til 7. juni. Målet var å få fram at de som kommer hit som flyktninger bærer med seg rike kulturer i tillegg til vonde historier. Det er viktig for dem å få vist fram dette, og for oss etnisk norske å få kunnskap om dette. For IKFF er det dessuten naturlig å bruke kultur som

brobygging i et fredsperspektiv, slik mange i organisasjonen har gjort før oss.

Det ble laget plakat og vi ble intervjuet i lokalavisa Sandnesposten. I tillegg hang vi oss på Foreningen Sentrum som akkurat denne dagen åpnet "Sandnesuka", en kommersiell sak, men som også arrangerte kulturopplevelser i gatene. Slik fikk vi gratis reklame, og slapp å bruke av de få midlene vi har til å annonsere.

Arrangementet ble holdt i kantinen på Sandnes rådhus (gratis), og det var fri entre.

7.juni var hos oss en strålende og varm dag. Byen hadde tilbud av alle slag, men likevel møtte det fram i overkant av hundre personer av begge kjønn og alle farger, også noen barn! Vi åpnet arrangementet med en felles orientering om hvem arrangørene var, målet med tilstelningen, og hvorfor vi hadde valgt akkurat 7.juni.

De kulturelle innslagene var en elevtrio fra Sandnes Kulturskole, dans av 3 tsjetsjenske ungdommer, 16 unge fra Chinfolket (en minoritet i Burma) i vakre drakter, 16 norske folkedansere ved Sandnes Folkedanslag, samt spillemann Dag Hovda Sture. Tilslutt fikk vi oppleve far og sønn Castro, musikere fra Bolivia. Faren, som er asylsøker, hadde selv laget marimbaen han spilte så profesjonelt på! Rytmen og spillegleden var smittende!

Musikk, sang og dans skaper stor stemning og samhørighet mellom mennesker, så også her. Unge og eldre lot seg rive med av dansegleden, rytmer og spillegleden En av de mange publikummere, som aldri hadde sett

norsk folkedans, var svært overrasket over at vi" kalde" nordboere kunne ha slik løssluppen dans! Vi hadde også 40 minutters pause slik at alle kunne smake på maten, fra Norge og Iran, snakke med gamle og nye venner, og se på billedkunsten som var utstilt og til salgs. To iranske asylsøkere, Mohammed og Sedighe, stod for dette. Berit Oldeide avsluttet kvelden med dikt av Haldis Moren Vesaas og Inger Hagerup, og rundet det av med noen ord om fredsaspektet i det

hele. En rose til hver var den lønnen vi kunne tilby, og vi er svært takknemlige for at alle stilte opp gratis.

Responser fra deltaker og gjester har vært god, og for oss i Sandnes IKFF var det også en vellykket avslutning på et meningsfullt arbeid! Kanskje fører det også til flere medlemmer i vår organisasjon? Det ble delt ut brosjyrer og solgt kort og bøker til flere interesserte. Og samarbeidet med damene på Dale Flyktningmottak fortsetter.

Sidsels plukk

I *Fred og frihet* nr 3 - 1967 som kom ut for nokså nøyaktig 40 år siden, finnes mye interessant stoff, møtereferater, reiseskildringer og prinsipielle uttalelser om aktuelle saker i inn- og utland. Alt var tydelig aktuelt og engasjerende i sin tid. Nedslående - egentlig svært trist - er det at mange av sakene som tas opp, er aktuelle og engasjerende fremdeles, 40 år senere. Det gjelder m.a. Midtøsten, rasediskriminering og menneskerettigheter. Det gjelder også interne spørsmål i IKFF.

Som en kuriositet refererer jeg fra landsmøtereferatet (14.- 15. september 1967):

Under punktet "Vårt medlemsblad" fremla redaktøren (Ursula Jordfald) et forslag fra svensk side om en sammenslutning av de tre nordiske medlemsblad. Men de fleste fant at tiden ennå ikke er moden for en slik plan. Imidlertid foreslo Landsmøtet at de tre nordiske lands medlemsblad skulle trykke artikler på de andre lands språk i sine blad.

Det lyder kjent, ikke sant?

En ny virkelighet for Irak

Hardangersymposiet – Galtungseminaret 2007

Av Susanne Urban

Atter en gang var en stor skare entusiaster (i alt ca 130 deltakere) samlet i vakre Herand til to dager med *tankedugnad - tankefrø - alternative, kritiske vinklinger - friske diskusjoner - tanketorg - trivelig samvær*. Foredrag og diskusjoner kretset rundt stikkordene: filosofi/ eksistensielle kjernespmå / Gud/ innsikt/ generering av innsikt – og globale perspektiv/ verda i dag: Midtøsten. I skrivende stund fortsetter seminaret i regi av Nordisk fredsakademi en hel uke med "Advanced course in TRANSCEND mediation", "Mathematics of, by and for peace", kurs i "konflikthåndtering i skolen" og "Mekling og dialog – dialogadvokatene".

Vi var 3 medarbeidere fra IKFF-Bergen som deltok med liv og lyst – og informasjon om vårt engasjement i Bergen: Gandhi-utstillingen, arbeidet for fredsfond og vår postkortaksjon: Forby uranvåpen! Vi vil dele noen kloke tanker om Irak, som kom nærmest som en parentes i alt det fredsforsker prof. Johan Galtung kastet fram:

En ny virkelighet for Irak - slik en av symposiumsdeltagere fikk det med seg. Å skape en ny virkelighet krever fantasi og kreativitet. Konvensjonelle forhandlinger mellom representanter for parter som står i blodig motsetning til hverandre er IKKE kreativtets fremmede; den mellom-menneskelige psykologien fungerer ikke når du sitter overfor et menneske som har vært med på å utslette landsbyen din. For å transcendere en konflikt, altså føre en motsetning over i en ny (og bedre) virkelighet, trenges 3 faser. Det er heller

snakk om å oppløse motsetninger enn å løse en rebus.

Konflikthåndterings 3 faser:

1. Kartlegging: hvilke parter (alle!), hvilke mål, hvor butter det?
2. Legitimering: er målene legitime? jfr. lovverk, menneskerettigheter og menneskelige behov. Hvis et mål strider mot noe av dette (f.eks. USA/ Norges engasjement i Irak) så må det bøtes på det.
3. Spranget: brobygging mellom legitime mål.

IRAK hadde en befolkning på ca 20 millioner innbyggere i 2005. I dag er 4 millioner flykninger i omkringliggende land, noen i andre verdensdeler, 2 millioner er interne flykninger og ca 800 000 er drept i voldshandlingene utløst av USA.

Konferanse for samarbeid og utvikling i Vestasia: Skal USA trekke seg ut av Irak umiddelbart? Det hadde vært veldig feigt av USA bare trekke seg ut for å beskytte seg selv. Etter det de har satt i gang, godt hjulpet av sine villige allierte, deriblant Norge – har de ansvar for å rydde opp. Det USA bør gjøre nå, er å "flekke av seg uniformene", erkjenne feilgrep og betale for skadene. Det bør organiseres en konferanse for samarbeid og utvikling i Vestasia med alle land i regionen som deltakere. Også Israel/ Palestina må delta; USA og Storbritannia må finne seg i å være observatører.

Irak som forbundsstat: Det en kan se for seg er Irak som forbundsstat: Kurdisk, Sunni, Shia. De kurdiske områdene i Tyrkia, Syria, Iran og Irak måtte ha "temmelig åpne" grenser seg i mellom og ville dannet et slags Kurdistan. Samme type åpne grenser ville en hatt mellom shia-områdene i Iran og Irak. Sunni delen av Irak (4 av 18 provinser) har ikke olje – og må subsidieres.

Den innfløkte situasjonen løses ikke av Nato eller USA men av den arabiske konføderasjonen og sikkerhetsrådet. (Sikkerhetsrådet alene har ikke legitimitet i

regionen, siden det er satt sammen av vestlige/ kristne stater pluss Kina, uten noe medlem fra den muslimske verden.) Det må ryddes opp i Iraks regjering, som ikke utgår av det valgte parlamentet, men som er innsatt av Washington. Det irakiske parlamentet beholdes – valgene var populære.

Her er nok å ta fatt i lang tid framover... I håp om å møte flere IKFF-damer på neste års hardangersymposium, i begynnelsen av august 2008.

Nytt fra avdelingene

Postkort-aksjon fra IKFF-Bergen – Forby Uranvåpen!

IKFF- Bergen har siden 2005 hatt sterk fokus på arbeidet mot uranvåpen - inspirert av uranvåpen- rapporten forfattet av fysiker og IKFF-aktivist Eva Fidjestøl. Vårt mål nå er at Norge tar opp uranvåpen i FNs nedrustningskonferanse i høst. Vi har bl.a. deltatt i IKFFs seminar om uranvåpen i Genève 2006, og har fått IKFF-Norge til å slutte seg til ICBUW, International Campaign against Uranium Weapons. Vi står på månedlig info-stands på Torgallmenning og driver nå en postkortaksjon til vår statsminister, forsvarsminister, utenriksminister og miljøvernminister.

Du er velkommen til å delta!

FORBY URANVÅPEN!

HENSTILLING til den norske regjeringen og til den norske delegasjonen til FNs Generalforsamling/ nedrustningskonferansen høst 2007

- Vi henstiller til våre folkevalgte og delegater å fremme en resolusjon mot uranvåpen med forbud mot utvikling, produksjon, lagring, transport og bruk av uranvåpen, samt tilintetgjøring av slike.
 - Vi ber samtidig om at Norge tar opp saken i NATO, siden flere av våre allierte i Nato bruker DU-ammunisjon som standardutstyr.
- Jfr. Soria Moria-erklæringen: "Regjeringen vil arbeide for at NATO-landene skal gå foran når det gjelder bekjempelse av masseødeleggelsesvåpen".

Radioaktive partikler fra uranvåpen har en halveringstid på milliarder av år og potensiale til å drepe og skade i generasjoner framover.

I mars 2007 har Belgia som det første landet i verden etterkommet Europarådets gjentatte anbefalinger og forbudt uranvåpen. Vi ønsker at også Norge følger føre var-prinsippet: forby uranvåpen!

info under ICBUW, www.bandepleteduranium.org

Med vennlig hilsen Navn:

Dato, Sign. Adresse:

Impressum:
Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet,
IKFF-Bergen, susanne@urbanrabbe.no

til
statsministeren
Jens Stoltenberg personlig
postboks 8001 Dep
0030 OSLO

Rapporten og annet materiale kan bestilles fra IKFF-Bergen.

FORBY URANVÅPEN!

HENSTILLING til den norske regjeringen og til den norske delegasjonen til FNs Generalforsamling/ nedrustningskonferansen høst 2007

- om å fremme en resolusjon mot uranvåpen med forbud mot utvikling, produksjon, lagring, transport og bruk av uranvåpen, samt tilintetgjøring av slike.

- Vi ber samtidig om at Norge tar opp saken i NATO, siden flere av våre allierte i Nato bruker DU-ammunisjon som standardutstyr.

Jfr. Soria Moria-erklæringen: "Regjeringen vil arbeide for at NATO-landene skal gå foran når det gjelder bekjempelse av masseødeleggelsesvåpen".

Radioaktive partikler fra uranvåpen har en halveringstid på milliarder av år og potensiale til å drepe og skade i generasjoner framover.

I mars 2007 har Belgia som det første landet i verden etterkommet Europarådets gjentatte anbefalinger og forbudt uranvåpen. Vi ønsker at også Norge følger flere var-prinsippet: forby uranvåpen!

info under ICBUW, www.bandedpleteduranium.org

Med vennlig hilsen

Navn:

Adresse:

Dato, Sign.

Impressum:
Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet,
IKFF-Bergen, susanne@urbanrabbe.no

til
forsvarsministeren personlig
Anne-Grete Strøm-Erichsen
postboks 8126 Dep
0032 OSLO

FORSVARSMINISTER
ANNE-GRETHE STRØM ERICHSEN,
Postboks 8126 Dep,
0032 OSLO

Uranammunisjon i Joint Strike Fighter.

IKFF-Norge er en av de over 85 sivile organisasjoner som er med i International Campaign to Ban Uranium Weapons ICBUW. Spørsmålet om uranammunisjon er blitt aktuelt også i debatten om hvilken type nye kampfly Norge eventuelt skal anskaffe, fordi den amerikanske flytypen Joint Strike Fighter er bygget for radioaktiv DU-ammunisjon som inneholder "utarmet" uran. IKFF er for øvrig motstander av at Norge i det hele tatt skal bruke milliarder på å kjøpe nye kampfly, men konsentrerer dette brevet om DU-ammunisjon.

I november 2006 uttrykte Australia, Danmark og Norge et forbehold mht bruk av uranvåpen, og i mars 2007 vedtok Belgia som det første land i verden et forbud mot slike våpen. IKFF forsøker å bidra til at Norge følger Europarådets gjentatte anbefaling om midlertidig forbud og Belgias totalforbud mot uranvåpen. Vi har flere ganger skrevet til Regjeringen om dette. Som medlem av ICBUW ber vi om oppdatert informasjon om Norge er engasjert i utviklingen av alternativ ammunisjon til slike fly og om hvilke land Norge samarbeider med i denne saken. Vi vedlegger ICBUW's informasjon om Joint Strike fighter.

Dessuten minner vi om våre tidligere henvendelser

- om testing av norske soldater på utenlandsoppdrag mht. radioaktiv stråling i kroppen (brev av 26.05.06, e-posthenvendelser av 05.02.07, 16.03.07)
- om Norge kan følge Nato-landet Belgia ved å vedta et forbud mot uranvåpen (jfr. vår e-post henvendelse av 27.03.07).

Med vennlig hilsen

Dagmar Karin Sørboe
landsleder IKFF

Susanne Urban
leder Bergen IKFF

Europeisk konferanse om Resolusjonen 1325

Av Mari Holmboe Ruge

I begynnelsen av mai 2007 inviterte Heinrich Böll-stiftelsen i Berlin til en europeisk konferanse om hvordan FNs sikkerhetsrådsresolusjon 1325 om kvinner, fred og sikkerhet kan brukes til å påvirke debatten om sikkerhetspolitikk innen EU spesielt men også i Europa forøvrig.

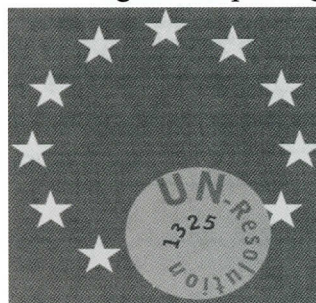
Denne stiftelsen er en kulturinstitusjon knyttet til partiet De Grønne i Tyskland med en imponerende virksomhet, og som finansierer politiske og kulturelle tiltak både innen Tyskland og internasjonalt. Initiativet til denne konferansen var tatt av tyske WILPF-medlemmer som ønsket å etablere et nettverk av kvinneorganisasjoner for å fremme 1325 i forhold til de sikkerhetspolitiske diskusjonene som nå pågår innen EU.

Til å belyse dette var det invitert innledere både fra innenfor (Storbritannia, Sverige, Tyskland) og utenfor EU, land som Norge og Sveits var bedt om å redegjøre for status for 1325-arbeidet i sine land. Dessuten – og ikke minst viktig – var det innledere fra land som selv har vært eller er konfliktområder (Libanon, Kongo, Kosovo). De fortalte om hvordan kvinners synspunkter ble respektert bl.a. i det viktige gjenoppbyggingsarbeidet.

Kilde: www.glow-boell.de/de/rubrik_2/5_1768.htm

Her kom det fram kritikk av norske diplomaters neglisjering av kvinneorganisasjonene i Kosovo da de kom dit som FN-utsendinger for å planlegge gjenreisningen.

Kilde : www.glow-boell.de/de/rubrik_2/5_1768.htm

I mitt innlegg presenterte jeg hovedpunktene i den norske handlingsplanen for 1325, og om hvordan vi arbeidet med dette fra norske organisasjoners side, gjennom nettverket Forum Norge 1325.

Konferansen ble avsluttet med en "global kafé" der vi ble delt i smågrupper og diskuterte hvordan organisasjoner kan arbeide både som lobbyister overfor politikere og med informasjon ut i samfunnet. Målgruppen var spesielt EU-politikere, og noen av dem var også tilstede, med egne synspunkter om dette. Nettverket fortsetter sitt arbeid ledet av portugisiske kvinner mens de tyske sa takk for seg i takt med skifte av formannskap 1. juli 2007. Det som ble tatt opp på denne konferansen er viktige spørsmål også for oss, fordi Norge er med i det militære samarbeidet i EU. Vi bør derfor fortsette å holde nær kontakt med våre søstre i EU-området på dette feltet. Rapport fra konferansen kommer i løpet av høsten 2007.

Landmine - uke i Oslo den 15 - 18. September 2007

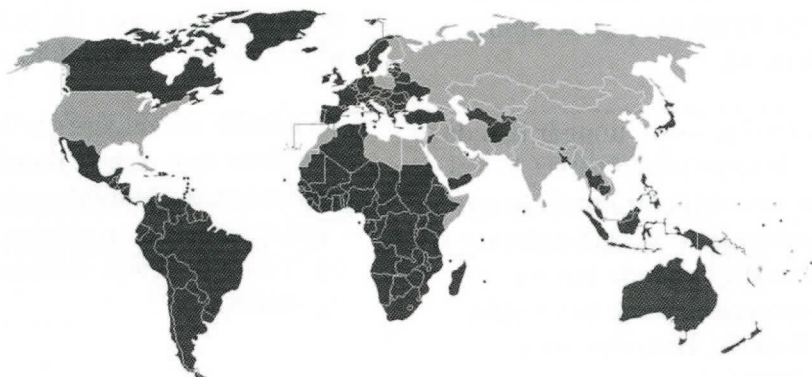
Av Mari Holmboe Ruge

I år er det 10 år siden den internasjonale Ottawa-avtalen om å forby landminer ble gjennomført. Politikere og representanter for internasjonale organisasjoner møttes i Oslo i noen septemberuker og la sluttsteinen på et byggverk som hadde pågått i mange år. Resultatet var en avtale som har fått tilslutning fra en stor del av verdens regjeringer, og er belønnet med Nobels fredspris til Jody Williams og den internasjonale landminekampanjen ICBL.

Tiårsjubileet skal markeres i Oslo i dagene 15 - 18. september med både offisielle og åpne arrangementer. IKFF er med i en arbeidsgruppe som planlegger organisasjonenes bidrag. Mens humanitære organisasjoner som Norsk folkehjelp og Røde Kors legger mye vekt på situasjonen for mineofre og rehabilitering, foruten det helt avgjørende arbeidet for rydding av de millioner av landminer som fremdeles finnes, har vi har særlig lagt vekt på å profilere landminearbeidet som et bidrag til fred og sikkerhet, og som eksempel på kvinners situasjon i gjenoppbyggingsfasen. Vår nyvalgte internasjonale visepresident Felicity Hill blir en av hovedtalerne på

organisasjonsseminaret. Vi vil bruke hennes besøk til at flest mulig av våre medlemmer kan få møte henne og bli kjent med en ung, entusiastisk og kunnskapsrik fredsarbeider som kan bidra aktivt til vårt internasjonale arbeid i årene framover. Jody Williams og flere av de kvinner som har fått fredsprisen er også ventet til Oslo disse dagene og vil bidra med sine erfaringer innen internasjonale fredsarbeid. Politisk er landmineavtalen en suksesshistorie som viser hva organisasjoner og regjeringer kan få til gjennom nært samarbeid og gjensidig respekt. Utfordringen nå er å få til en tilsvarende avtale om forbud mot klaseammunisjon, en sak som den norske regjering fronter aktivt internasjonalt. Mange av problemstillingene er de samme som for landmineavtalen, og regjeringen har understreket organisasjonenes og folkeopinionens betydning for å få med flest mulig lands regjeringer.

Endelig program for landmineuka kommer i begynnelsen av september. Ta kontakt med IKFFs kontor for nærmere opplysninger.

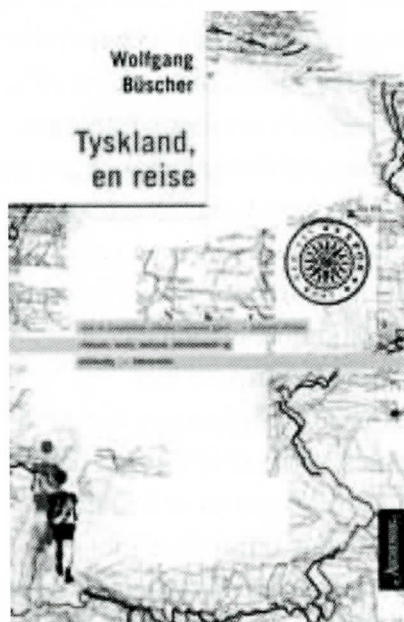

Land som har ratifisert Ottawa-avtalen, kilde:

http://no.wikipedia.org/wiki/Den_internasjonale_kampanjen_mot_landminer

Bokanmeldelser

Wolfgang Büscher: Tyskland, en reise.
Aschehoug forlag

Forfatteren har tidligere gått fra Berlin til Moskva og latt oss få være med. Denne gangen tar han oss med på en lang vinterlig reise "rundt Tyskland" til fots, på buss eller tog.

Turen begynner med en iskald svømmetur over Rhinen (!) fra Kleve til Emmerich. Herfra tar han oss med på en interessant og morsom, delvis strevsom og langsom tur langs Tysklands grenser med korte avstikkere til Danmark, Polen, Tsjekkia, Østerrike, Sveits, Frankrike, Luxemburg, Belgia og Nederland.

Som under sin forrige reise, unngår han de store byene og de tettest befolkede strøkene, og lar oss treffe alminnelige og ualminnelige mennesker på småsteder og i småbyer eller i ensliggiggende hus og hytter. Mange av menneskene han treffer har historier å fortelle. Historier som omfatter hendelser under første og annen

verdenskrig, i mellomkrigstiden og oppgangs- og nedgangstider etter annen verdenskrig. Mange steder får han høre sagn og eventyr fra tidligere århundrer. Mye av det han hører gir ham assosiasjoner til egne eventyr og opplevelser - ting han har sett eller hørt om. Alt deler han med leseren som får være med på en vinterlig 3 måneder og 350 mil lang reise fra Nordsjøen med eventyrlige Helgoland, over til Østersjøen med Swinemünde og videre sydover i flatt sumpland og over høye fjell. Begeistret deler han med leseren alt han med et åpent sinn opplever langs havstrender og elvebredder, i fjell og skoger, i åkerlandskap og landsbyer. Været, ja, det er vekslende som det gjerne er på den aktuelle årstiden.

Snøen har lavet ned og nesten begravd ham. I neste øyeblikk blir han gjennomvåt av iskaldt regn, lengst syd opplevde han grønne hager. Han har skidd rundt på islagte, svingete og farlige fjellveier.

Han har snakket med og betraktet mange slag mennesker, unge og gamle - bønder, arbeidere, gledespiker og hippier - tilmed en eksentrisk gammel slottsherre. Han har menneskekunnskap, er politisk interessert, kan historie, er en god formidler og deler raust med leseren som får et lite innblikk i de nære ting så vel som det som har vært og det menneskene ser frem til og drømmer om, og vi får lære om nye og ukjente sider ved Tyskland og ved tyskere.

To danske anmeldere har lest boken og gitt uttalelser som er helt i tråd med undertegnedes oppfatning: "Det er simpelthen aldeles suverent gjort" og "Følsom, skarp, morsom, uforskammet og utålmodig".

Anmelder: Sidsel Andersen

IKFF

Postboks 8810 Youngstorget
N-0028 Oslo

Tlf. sentralbord: 22010300

Tlf.direkte: 23010340

Landsleder: Dagmar K. Sørbøe

(e-post: d-soerboe@online.no)

Besøksadresse:

Storgt.11-5etg 0155 Oslo

Kontonr.: 0531 50 27057

E-post: ikff@ikff.no

Fax: 23010301 (IKFF)

Telefontid: Kl.10-13(man-tors)

Kontorans.: Sidsel Andersen

Mari Holmboe Ruge

Representant i WILPFs

hovedstyre: Lene Nilsen

(adr: IKFF-kontoret)

IKFF- avdelinger - grupper - kontakter

Hedmark/Oppland:

Grethe Nielsen,
Nordahlsveien 36 A
2312 Otterstad
Tlf: 62576227, e-post:
grethe.nielsen@tele2.no

Rogaland:

Gro Eriksen
Drengveien 1 4300 Sandes
Tlf: 51662370
e-post: eingro@lyse.net

Troms:

Hermien Stoop Prestbakmo
Trollbakken 2
9321 Moen
Tlf: 77831324
E-post: han-pre@online.no

Hordaland:

Susanne Urban
Torgalmenningen 7
5074 Bergen
Tlf: 55366600, e-post:
urban.rabbe@fortuna.no

Kari Foldøy

Rektor Berntsensgt.12 B
4022 Stavanger
Tlf: 51553383
e-post: hankj@start.no

Vestfold:

Bjørg Berg
Mårvn.7 3124 Tønsberg
Tlf: 33326435
e-post biefred@c2i.net

Oslo og Akershus:

IKFF Pb: 8810 Youngstorget
0028 Oslo
Tlf: 23010340
e-post: ikff@ikff.no

Sør-Trøndelag:

Åse Berg
7372 Glåmos
Tlf. 72414631
e-post: aase.berg@c2i.net

WILPF

I rue de Varembe Cp 28
CH 1211 Geneve
20 Sveits
e-post: wilpf.int.ch

Bestillingskuppong-klipp ut og send til:

Internasjonal Kvinneliga for Fred og Frihet
Postboks 8810 Youngstorget, 0028 Oslo

Navn.....

Navn:

Postnr./Poststed.....

Jeg vil bli medlem,

normalkontingent kr 300,-inkl. bladet

Abonnement på fred og frihet kr. 220,-

Send informasjon om IKFF

Redusert kontingent kr.175,- inkl.bladet

IKFFs kontonr. 0531 50 2705

Mari Holmboe Ruge
Daas gate 16

0259 Oslo

B

Post

Retureadresse:

IKFF

Pb. 8810 Youngstorget

0028 Oslo

Bøssebærerdiktet

**Her står jeg
Venter på å bli sett
Jeg blir ikke sett
Jeg blir ikke trett
Tror jeg
De ser meg
Passerer og ser ikke meg
Enn det de helst vil se
Og jeg som ber
Gjør alle så lei
Jeg flytter meg
Det er ingen her
Jeg ser meg rundt
Det er ingen her
De går i ring
For å unngå de farligste ting
Det er deres hjerter
Deres samvittighet
Som er på let
Etter en verden uten smerter
Tror jeg**

Sravanthi Devulapalli, Si;D Poesi